LAUSUNTO

U 59/2026 vp

Suomen sähkönkäyttäjät ry:n asiantuntijalausunto:
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2019/943 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavista sähkölaskuista unionissa vähentämällä järjestelmäkustannuksia ja edistämällä sähköistämistä ja digitalisaatiota laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta.

Suomen sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää Talousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua kantansa.

Edustamme Suomessa sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme ovat yli 1 GWh vuodessa kuluttavia kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille luotettavat ja tehokkaasti toimivat sähkömarkkinat sekä ennakoitavasti saatavilla oleva verkkokapasiteetti ovat keskeisiä liiketoiminnan kustannusten, kilpailukyvyn ja investointien näkökulmasta.

Jäsenyritystemme rooli sähkömarkkinoilla on merkittävä, sillä niiden sähkönhankinta on tänään 20 % Suomen sähkönkulutuksesta, ja sen ennustetaan kasvavan huomattavasti. Nykyisen toiminnan sähköistäminen ja uudet investoinnit kasvattavat sähkön ja liittymiskapasiteetin tarvetta jäsenyrityksillemme.

ELFin kommentit

1. **Kannatamme verkkomaksujen kustannusvastaavuutta ja tehokkuusvertailuja, mutta korostamme sitä, että kansallisen liikkumavaran tulee palvella myös sähkönkäyttäjiä.**

Näkemyksemme mukaan ehdotus parhaimmillaan vahvistaisi tehokkaan verkonhaltijan kustannuksiin perustuvaa hinnoittelua, avoimuutta ja tehokkuusvertailuja. Se myös parantaa kustannustehokkuutta, jos se ohjaa hyödyntämään muun muassa vapaaehtoista joustoa verkkoinvestointien vaihtoehtona. Tämä kehitys on sähkönkäyttäjien kannalta perusteltu tavoite.

Huoli liian yksityiskohtaisesta tariffien harmonisoinnista on aiheellinen. Kansallisten erityispiirteiden puolustaminen ei yksin riitä, sillä myös Suomessa

Suomen sähkönkäyttäjät ry
Lentäjäntie 3
01530 Vantaa

Puhelin 010 2354 888
info@elfi.fi
www.elfi.fi

Y-tunnus
2794775-5

EU transparency reg.
069250127054-82

valvontamallin on kannustettava kokonaiskustannuksiltaan edullisimpaan ratkaisuun.

ELFin mielestä Suomen kantana asian suhteen tulisi olla:
Suomi tukee kustannusvastaavuuden, läpinäkyvyyden ja tehokkuusvertailujen vahvistamista. Verkkoinvestointeja ja ostettavia joustopalveluja on arvioitava tasapuolisesti asiakkaalle kohdistuvien kustannusten ja toimitusvarmuuden perusteella. Pakollisiin sijaintiperusteisiin maksuihin olemassa olevissa kulutuskohteissa tulee suhtautua varauksellisesti, erityisesti niissä kohteissa, joiden sijaintiin ei voi vaikuttaa. Uusien investointien sijaintiohjauksen hyötyjä voidaan erikseen arvioida.

2. **Kannatamme osaltamme toteuttamiskelpoisten liittymishankkeiden edistämistä, kun priorisointi rajataan todelliseen verkkokapasiteetin niukkuuteen.**

Tämän asian suhteen Suomessa on etenemässä laki, joka osaltaan jo ratkaisee tätä ongelmaa. Lain merkittävin epäkohta on se, että se ei rajaudu nykymuodossaan vain verkkoalueille, joissa on rajalliset liittymämahdollisuudet.

ELFin mielestä Suomen tulisi pyrkiä menettelyyn, jossa priorisointi koskee vain hankkeita, joiden välillä on todellinen liityntäkapasiteettiin liittyvä ristiriita. Liityntäkapasiteetin riittäessä sovelletaan normaalia liittymismenettelyä.

3. **ELFin näkökulmasta Suomen tulisi tukea sähköistymistä ja yritysten kilpailukykyä edistäviä sähköveron alennusmahdollisuuksia.**

EU-tasolla sähkön ja maakaasun vertailu ei ole aivan yksiselitteistä. Ennen lopullista päätöstä olisi täsmennettävä ainakin polttoaineiden käyttötarkoitukset, verovapaudet ja vertailuyksiköt. Yksinkertaistettu verokantojen mekaaninen rinnastaminen voi tuottaa epäjohdonmukaisia seurauksia markkinoille, ja jopa mahdollistaa väärinkäytöksiä.

Suomessa korkeampaan sähköveroluokkaan kuuluville kaupan ja palvelujen sähkönkäyttäjille verotuksen keventämisellä on kilpailua edistävä merkitys. Ymmärrettävästi verotuottovaikutus tulee arvioida, mutta sen rinnalla tulisi tarkastella myös toimintojen sähköistymiseen ja kilpailukykyyn vaikuttavia positiivia seuraamuksia.

Pasi Kuokkanen
Toimitusjohtaja
Suomen sähkönkäyttäjät ry